

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

duchovný OBČASNÍK pravoslávnej cirkevnej obce Banská Bystrica

číslo 30, rok 2011

Drahí bratia a sestry v Christu, keď Židia ukrižovali Christa, robili všetko to, na čo sa zmohli. Pečatili hrob, stavali stráž a hrobový vchod zavalili obrovským kameňom. Nepočítali však s tým, že neexistuje na svete taký obrnený a pancierový hrob, ktorý by dokázal zadržať vzkrieseného Christa. Neexistuje taká moc, ani taká propaganda, aby sa dalo zatajiť Božie dielo Vzkriesenia. Neexistuje toľko zlata na svete, ktorým by sa nechali kúpiť všetci ľudia, čo sú pripravení svedčiť o Vzkriesení Mesiáša.

Keď sa diabli a jeho smrti nepodarilo zadržať Christa v hrobe, pokúša sa diabol udržať aspoň v mysliach ľudí Christa v hrobe. Všetky útoky na kresťanstvo, čoho sú plné dejiny, sú vlastne takým pokusom dostať Christa späť do hrobu...

No nech už svet používa všetko, čo môže, sľuby i hrozby, slasti i muky, predsa nemá dosť síl, ktorá by mohla udržať vzkrieseného Christa.

Christos svojou smrťou odobral smrti silu a vzal moc tomu, kto vládne smrťou, čiže diabli. „Dnes skučia hradby pekla.“ Christos zostúpil do podsvetia, kovovú bránu rozlámal a radostný hlahol tohto víťazstva sa blíži k nám. Táto radosť, ktorá naplňuje nebo i zem, o ktorú nás ani smrť nemôže pripraviť, je nám Bohom daná na veky.

„Christos vstal z mŕtvych!“

V Pravde vstal z mŕtvych!“

S láskou v Christu Jana

Listy valaamského starca schiigumena Jána

Sedemdesiaty prvý list, 9.8.1953

List tej samej.

Christos medzi nami!

Úplne súcitím s tým, čo prežívaš, dokonca aj teraz Ťa mátožia hriechy, ktoré si vykonala v mladosti. Diabol, nepriateľ ľudského pokolenia, na teba priviedol strach odhaliť predomnou svoje ubolené srdce, keď si bola v monastieri.

Vždy je to tak, keď človek koná hriech, myslí si, že sa mu tým ul'aví, ale po okúsení hriechu to býva práve naopak, veľké trápenie a sužovanie ducha, a biedna duša sa zmieta presne, ako ryba vyhodená na breh. Je to ťažký stav, a človeka privádza div, že nie až do zúfalstva. V takomto ťažkom stave je dobré podeliť sa o svoje trápenie s nejakým skúseným človekom, ktorý by, samozrejme, mohol bezpochyby pomôcť.

Neexistuje taký hriech, ktorý by prevyšoval Božie milosrdenstvo, a hriechy tohto sveta sú presne, ako hrst' piesku hodeného do mora..

A Ty píšeš: „Či ti odpustí Pán“. Uvedomila si si svoj hriech a kajala si sa. Pán Ti odpustil, a viac nebude pamätať na Tvoje hriechy. Ver tomu (prorok Ezechiel). V Tvojom predchádzajúcom ťažkom období, sa potrápila Tvoja biedna dušička, potrápili ju desiatky hriechov. Ale teraz buď spokojná a ďakuj Bohu za Jeho sväté milosrdenstvo.

Isusovu modlitbu či pamätanie na Boha Boh prijíma rovnako. Pri Tvojom spôsobe života je pre Teba lepšie pamätanie na Boha. Modlitbu umu je potrebné prehlbovať pod vedením skúseného človeka, ktorý ju sám skúsenosťou pozná.

Nech vás ochraňuje Pán. Prosím vás o vaše sväté modlitby.

Sedemdesiaty druhý list, 11.10.1953

List tej samej.

Christos medzi nami!

Máš rada po večeroch byť sama a duchovne sa utešovať. Áno, večerný (nočný) čas nám pomáha sústrediť sa. Tiež mám rád tú dobu. Vôkol teba je väčšie ticho, a akosi osobitejšie cítiš Pánovu prítomnosť (blízkosť).

Píšeš, že pri modlitbe pociťuješ príjemné teplo. To Pán nám hriešnym dáva okúsiť trochu svojej útechy, aby sme neochabovali v modlitebnom snažení, ak to teplo príde, je potrebné zotrvať na týchto pocitoch, pokiaľ neprejdú; len sa o to nesnaž sama vlastnými silami. A čím viac budeš v modlitbe usilovnejšia, o to srdečnejšie bude to teplo, a z Božej milosti ho budeš pociťovať častejšie, len si nezačni namýšľať, že si dostala niečo veľké, a pred druhými to taj (skrývaj). Ak sa pri Tvojej modlitbe objavia nejaké iné javy, napíš mi o nich.

Sedemdesiatytretí list, 14.1.1954

List tej samej.

Dostal som Tvoj list, znovu si chorá, v starostiach vešiaš hlavu. Netráp sa veľmi, Tvoje choroby a ťažkosti nie sú náhodné javy, ale sú Bohom posielané, a pre nás je nepochopiteľný Jeho zámysel s nami hriešnymi. Ak sa Boh stará aj o nebeské vtáctvo (Lk 12, 6), akože by mohol zabudnúť na teba?

Tá veľká zložitá operácia zanechala stopy na Tvojom organizme. Píšeš, že „pozemskí lekári ti nepomohli“. Radím Ti teraz, aby si sa obrátila k nebeskému lekárovi našich duší a tiel, k Pánovi. Kto je Tvojím duchovníkom? Popros ho, aby Ťa pomazal olejom (jeleopomazanie) a dal Ti sväté prijímanie. Aj keď ženaté duchovenstvo nie veľmi rado vykonáva pomazanie olejom, predsa len ich popros, možnože budú chcieť.

Prísť teraz k nám by nebolo vhodné. Je tu veľká zima, Ty si chorá, mala by si iba výdavky, a strácala by čas.

Nech Pán bude orodovníkom Tvojej duše a Tvojho tela.

Sedemdesiatyštvrtý list, 12.3.1954

List tej samej.

...Pán, pre svoje milosrdenstvo Ti dal hoci len máličko pociťiť, aký blahý je Pán, podobne, ako apoštolom na hore Tábor. Apoštol Peter povedal: „Je nám dobre tu byť“. Ale zapamätaj si, že niekedy budeš prebývať aj na Golgote. Diabol nebojuje tak silno proti ničomu, ako proti modlitbe; niekedy, počas modlitby nás privádza na rôzne

myšlienky, aj hanebné, niekedy pôsobí cez ľudí rôznymi klebetami, niekedy zase suchom v srdci, či lenivosťou a mnohým iným.

Pripomínal som Ti, aby si nezúfala, keď sa Ti stane, že okúsiš spomenuté. O svojom vnútornom pokoji a ťažkých skúškach nikomu nehovor, okrem duchovného otca. Neskúsení v duchovnom živote môžu pokriviť duchovnú prácu.

Snaž sa nikoho v ničom neodsudzovať, o nenávisti, aká je, sama dobre vieš z vlastnej skúsenosti. V nenávisti Pán modlitbu neprijme, celé evanjelium o tom hovorí.

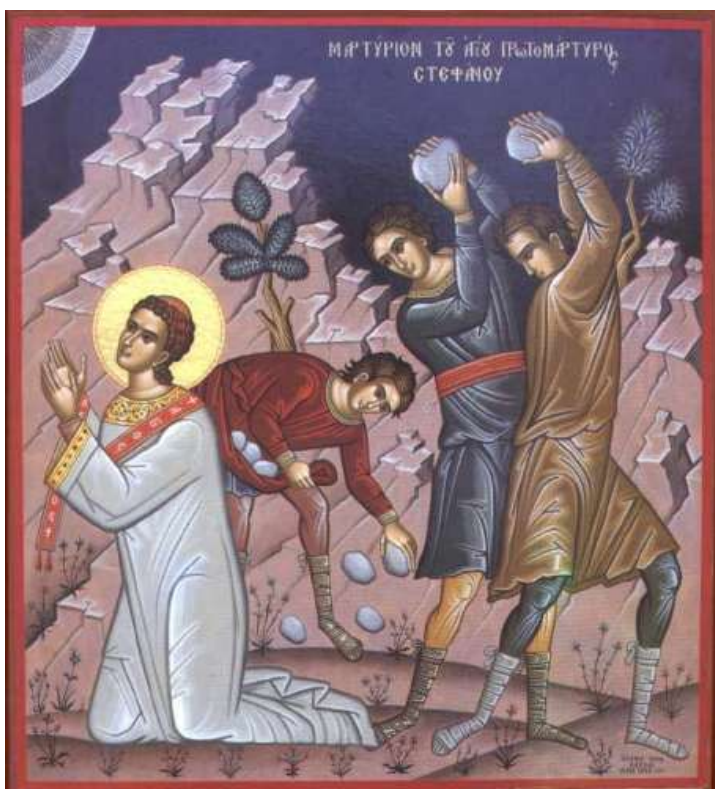
A ešte toto: veľmi sa boj namýšľať si o sebe, že si dostala niečo tak veľké, čo iní nepoznajú. Lebo boli aj takí askéti, čo boli vzatí do neba a videli slávu svätých, ľudia ich potom preslávili a oni si o sebe začali namýšľať, ovládla ich diabolská hrdosť, a padli z duchovných výšin. Začali viesť neusporiadaný život ľuďom iba na posmech.

Nech Ťa s dcérkou ochraňuje Pán.

Sedemdesiatypiaty list, 11.3.1953

Neustála orodovníčka, matka Boha najvyššieho.

...Tvoj list som dostal a pozorne prečítal. Cítim, že „skleslý je Tvoj duch a zmätené Tvoje srdce“. Na konci listu píšeš: „myslím, že isto precítite, čo som chcela povedať“. Akože by som neprecítil, keď si ako ja! Všetkým, čo si napísala, je zaplnené moje srdce, hádam si ho skopírovala. Čo budeme robiť? Nevolať, že pomoc! Nebudeme zúfať, pretrpíme a budeme sa modliť, aby nám hriešnym Pán pomohol

začať od znova. Píšeš: „som veľmi hlúpa, všetko chcem pochopiť rozumom, ale nedarí sa“, a ja som celý svoj život prežil v monastieri, blíži sa moja smrť, no rozumu som sa stále nenaučil, asi zomriem ako hlupák.

Ved' aj ja som už od prírody, naturelom lenivý, slabošký a plachý, ale nemyslím si to, čo Ty, že je to „Boží trest“. Toto všetko je pre náš úžitok, z tohto sa rodí pokora. Je veľmi potrebné báť sa hrdosti, namyslenosti a pýchy. Od podobných nepríjemných pocitov a starostí neboli oslobodení ani svätí. Lebo náš život je podobný lodi plávajúcej na mori - všetky

trampoty musíme pretrpieť, ináč to ani nemôže byť.

Sedemdesiatyšiesty list, 4.10.1955

Christos medzi nami!

Teším sa z toho, že spomínate na Valaam a cítite pomoc ctihodných Sergeja a Germana. Píšete, že s tetou sa hneváte už 16 rokov, a nedokážete sa s ňou zmieriť. Je to veľmi smutné. Vedz, že Tvoje cnosti nie sú Bohu príjemné. Ako potom môžeš čítať modlitbu Otče náš. „...odpusť nám naše hriechy, ako aj mi odpúšťame tým, čo sa previnili voči nám“? Ty neodpúšťaš, ako potom môžeš žiadať Pána, aby odpustil Tebe? Zbytočne sa modlíš, Boh Ti neodpustí dovtedy, pokiaľ sa nezmieriš so svojou tetou. Prečítaj si v evanjeliu podľa Matúša v 5. kapitole 23. a 24. verš. Aj samotný Pán sa k svojmu Otcovi modlil za tých, čo Ho ukrižovali: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo činia“ (Lk 23, 34). Aj svätý arcidiakon Štefan sa modlil za tých, čo ho kameňovali: „Pane, nepočítaj im tento hriech“ (Sk 7, 60). Pozri sa na tieto príklady, a Ty sa nedokážeš zmieriť s tetou. Píšeš, že Ťa urazila, ale pozorne sa zahľad' do seba, možno Ty si bola príčinou toho, že tak urobila; ale nech bude tak, že to bola naozaj jej chyba, aj tak Ty musíš ísť za ňou a zmieriť sa. Aj keď Tvoje surové srdce to nechce, pomôž mu, pomodli sa Bohu, popros Ho o pomoc, aby Pán zmäkčil Tvoje srdce, bezpodmienečne tak urob, ináč zahynieš. Pretože súd pri druhom príchode bude podľa evanjelia.

V modlitbe k svätému prijímaniu sa hovorí: „chod' a zmier sa s tým, čo ťa urazil“, a keď nezmierená pristúpiš k eucharistii, vtedy to už nebude tajina. Ešte toto nachádzame v cirkevnej histórii. Žili raz dvaja veľmi dobrí priatelia, kňaz Saprikij a laik Nikifor. Diabol medzi nich vložil takú nenávisť, že sa vôbec nedokázali zmieriť. Vtedy prebiehalo prenasledovanie kresťanov. Kňaz Saprikij si vytrpel mnoho múk, odsúdili ho na sťatie hlavy. Nikifor sa opýtal kňaza: Christov mučeník, odpusť mi pre Christa, ale surový kňaz neodpustil a mučiteľom povedal: zriekam sa Christa, no Nikifor vyhlasil o sebe, že je kresťanom, odsekli mu hlavu. Saprikij zahynul, ale Nikifor sa stal mučeníkom. Teraz vidíš, aký ťažký je hriech nenávisti, aj napriek ťažkému mučeniu človek predsa zahynul. Z množstva príkladov som Ti uviedol len toto. Nepíš mi dovtedy, pokiaľ sa nezmieriš s tetou.

Privolávam na vás Božie požehnanie, nech vás zmieri a ochraňuje Pán.

Sedemdesiatysiedmy list, 1953

Nech je s Tebou Božia milosť, moje duchovné dieťa...! Tvoj zármutok a spoveď sú mi jasné; Boh Ti odpustí, dieťa, buď pokojná. Po Tvojom odchode ma tiež bez okolkov začal zarmucovať rôznymi vecami, ale ja som ho s Božou pomocou hneď odrazil. Ďakujem Bohu za skorú pomoc a za modlitby svätých askétov, lebo sa riadim ich radami v tomto údolí náreku. Ktože som ja bez Božej pomoci?

Prach zeme a hnusne páchnuci hnoj. Kolko som Ti hovoril, moje duchovné dieťa, pre blaho duše dával duchovné rady prevzaté zo Svätého Písma a svätých Otcov, ale ty sa javíš ako veľmi nechápavá; si doslova pripravená zavesiť si na krk mlynský kameň a hodiť sa do vody. A či poznáš ten dôvod? Objasním Ti to: namyslenosť a pýcha: to ony ti nedovoľujú vidieť, aká v podstate si, a myslíš si o sebe niečo veľké. Je to vidieť v Tvojom poslednom liste. Prečítaj si „Neviditeľný boj“ 4. kapitolu prvej časti. Odpusť za krátkosť listu, no myslím si, že som Ti dal uspokojivú odpoveď. Ak niečomu nerozumieš, napíš, len buď otvorená, pretože ináč to nebude prospešné. Tvoje otázky strkajú aj mňa na cestičku sebapoznania. Nech Ťa ochráni a zachráni Pán.

Ešte zopakujem, Boh Ti odpustí, buď pokojná, neprijímaj diabolské klebety, nech Ťa poučí Pán.

pokračovanie nabadúce

preložil: pplk. prot. Mgr. Marek Ignacik, PhD

O manželstve a detoch

(preklad z ruského jazyka)

Jeden z otcov Cirkvi už dávno povedal, že svet by nemohol existovať bez tajomstiev, čiže priameho Božieho pôsobenia a premieňania, ktoré toto pôsobenie nad ľuďmi uskutočňuje, a že jediným tajomstvom, ktoré sa po odpadnutí človeka od Boha a strate raja zachovalo, je tajomstvo manželstva. Manželstvo bolo tajomstvom už v minulosti aj mimo kresťanských skúseností. Samozrejme, že nie v tom zmysle, v akom sa javí tajomstvom v kresťanskej Cirkvi, ale v tom, že je to moment, keď sa uskutočňuje čosi, čo by sa iba ľudskými silami nemohlo uskutočniť. Je to moment, keď sa na toľko, ako je to možné v medziach padlého sveta, obnovuje tá jednota medzi mužom a ženou, tá celistvosť všečloveka, o ktorej sa hovorí na začiatku knihy Genesis. Je to moment kolosálneho významu. Je to moment, keď sa dvaja na základe vzájomnej lásky môžu stať jedným nie iba fyzickým telom, ale jednou fyzickou realnosťou, ktorá v sebe spája rozdielne duševnosti i duchovnosti.

Trochu by som to chcel rozvinúť. V Starom Zákone čítame o tom, ako bol človek stvorený všečlovekom, a že sa v ňom podľa učenia niektorých (z ďaleka nie všetkých) otcov spájalo všetko ženské a mužské. Človek postupne začal rásť, dozrievať, až prišiel moment, keď sa už v jednom človeku nemohla spájať plnosť ženskej i mužskej podstaty. Vtedy Boh priviedol k človeku všetky zvieratá, aby videl, že u všetkých sú dve pohlavia a aby pocítil tak, ako je povedané vo Svätom Písme, že je iba sám. Keď človek pocítil svoju samotu, Boh ho uviedol do hlbokého spánku a rozdelil v ňom mužské od ženského, ale nie tak, aby v každom z nich neostalo niečo z jedného, alebo druhého. V každom ostalo

niečo z toho druhého, čo mu dávalo možnosť spoznávať samého seba v inej podstate. **On** aj **ona** sa spojili v jedno. A vtedy, keď Adam zbadal Evu, zvolal: Toto je kosť z mojich kostí a telo z môjho tela!... Povedané inými slovami: „**To som ja**“ – pred vlastnými očami. Natoľko to bolo „**ja**“, natoľko to bola jednota ducha, že nevideli svoju nahotu, lebo sa videli ako jeden človek v dvoch osobách. Neskôr po páde zbadali, že sú nahí, stali sa navzájom cudzími. Od tohto momentu sa začal zápas o znovuzjednotenie, náklonnosť jedného k druhému, zúfalú, slepú náklonnosť, krik: **vráť sa ku mne!**...

Toto sa uskutočňovalo v manželskej láske, v láske dvoch, ktorí zhliadnuc jeden druhého, ako by sa spoznali v tom druhom a súčasne v tom druhom spoznávali nie jeho vlastnú ohraničenosť, ale novú plnosť, novú nádheru, nový zmysel. Vtedy sa manželstvo, čiže tajomstvo tohto stretnutia, uskutočňuje v tom, že videli jeden druhého a spoznávali sami seba – jednoducho nie seba, ale seba doplnenými plnosťou života, ktorú môžu mať iba spoločne. Zjednocujúc sa telesne, duševne aj duchovne sa stali **všečlovekom**. Toto je úžasné tajomstvo. Toto je plnosť človeka zjavená v dvoch osobách. Manželstvo – je tajomstvo, pretože to odlúčenie, ktoré bolo spôsobené hriechom, sa v značnej miere odoberá.

Budem citovať aj iného cirkevného otca (hoci momentálne si nespomínam na jeho meno), ktorý hovorí niečo, čo niektorých môže prekvapiť. Hovorí, že **manželskú jednotu muža a ženy môžeme porovnať s tou jednotou, ktorá sa uskutočňuje medzi Christom a veriacim človekom, keď prijíma sväté tajiny...** Hľa miera, ktorú videl jeden z otcov. Telesná jednota medzi mužom a ženou ako plnosť jednoty, ktorá je už dosiahnutá duševne aj duchovne. To znamená, že muž a žena vidia jeden druhého, ako samého seba, ale bez tých tieňov a zmrzačenia, ktoré môže v sebe každý človek vidieť. Vtedy sa zjednocujú do

toho, čo môžeme nazvať slovami apoštola Pavla **malou cirkvou**. Skutočne v Christovi, v Bohu, blahodaťou Svätého Ducha sa stávajú jedným telom, jednou bytosťou a spolu s tým ostávajú neopakovateľnými, jedinečnými osobami. Už nie sú individuum, toto nie je poslednou hranicou rozdelenia, to, čo viac deliť netreba, stali sa osobnosťou, to jest tvárou, ktorej viac podobných niet. Ideálne vzťahy muža a ženy je potrebné vidieť nie v túžbe, nie v želaní ovládať, vykorisťovaní, ale v zbožnom videní a oddanosti jedného druhému a prijatí druhého do seba samého v láske, v meditatívnom tajomstve lásky. Toto je ideálom manželstva.

Samozrejme, že v padlom svete existujú v manželstve aj iné moci. Napríklad, polovičné želanie, túžba, ale býva aj tak, že sa dvaja zjednotia vďaka tej láske, ktorá sníma všetky hrany. Keď sa narodí dieťa, to dieťa sa stáva plodom nie vykorisťovania, ale plodom oddanosti jedného človeka druhému, jednej polovice druhému alebo druhej.

Teraz sa chcem dotknúť otázky detí. Súčasná veda postupne dokazuje to, v čo Cirkev verila od samotného počiatku, teda, že v momente, keď sa splodí bytosť je v nej plnosť človečenstva a že už je človekom. Môžeme povedať, že vtelenie Christa sa uskutočnilo už v momente, keď archanjel Gabriel zvestoval Panne Márii, že porodí Syna, načo odpovedala: **Som služobnica Pánova, staň sa mi podľa tvojho slova...** A takto to je aj v manželstve. V okamihu, keď je počaté dieťa, celá budúcnosť je pred nami, a súčasná veda odhalila pozoruhodné veci. Odhalila, že už v samotnom počiatku, keď sa dieťa začína formovať, prijíma nielen to, čo sa deje v matke, ale i to, čo sa deje okolo nej. Prenikajú k nemu zvuky, záchvevy vzduchu, cez svoju matku sa stáva súčasťou celého jeho okolia. Už predstavitelia Cirkvi často hovorili o tom, že je potrebné vedieť, že už od okamihu, keď je dieťa počaté, vníma všetko, aj to čo sa deje s jeho matkou alebo otcom, alebo okolím. Preto sa matke odporúčalo modliť, nie formálne prečítať modlitby z modlitebníka, ale stýkať sa s Bohom, deliť sa s Ním so svojou radosťou, svojím vzrušením, dovoliť Bohu, aby v nej pôsobil. Taktiež sa odporúčalo modliť nahlas. Aj keď vtedy sa o tom ešte nevedelo, teraz už vieme, že zvuk modlitby nepochopiteľným spôsobom dochádza až k plodu, k postupne sa formujúcemu dieťaťu. Ak je modlitba prednášaná zbožne, ticho a vnímavo, dieťa sa postupne vnútorne formuje a zoznamuje sa s tajomstvom materinskej modlitby. Je to úžasné.

Keď sa dieťa narodí, je potrebné ďalej sa pri ňom modliť, pri jeho postieľke, spievať mu cirkevné piesne, modliť sa cirkevnými slovami. Dieťa síce ešte slovám nerozumie, ale cez zvuk hlasu môže prijať modlitebné rozpoloženie, cez ktoré môže ožiť pre modlitebnú oblasť, oblasť spojenia sa s Bohom.

Potom nasleduje ďalšia etapa, keď je dieťa väčšie a už sa samo môže ako tak zúčastniť na živote. To čo sa s ním bude diať v tejto fáze jeho života, môže zohrať kolosálnu a rozhodujúcu úlohu. Ak je v rodine rozbroj, krik, vzájomná nenávisť, rozbíja to celistvosť

duše dieťaťa. Každý krik otriasa jeho dušou a časom ju rozbije na márne kúsky tak, ako sa rozbije sklo dôsledkom silného úderu.

Je tu ešte niečo. Na základe miery, podľa ktorej dieťa počúva slová modlitby, sa pripája k ich zvučnosti a ony sa stávajú súčasťou jeho tela a krvi. Preto Vám teraz chcem povedať pozoruhodný príklad, ktorý zostal v mojej duši.

Na farnosti sme mali speváka. Volal sa Peter Vasilijevič Fedorov. Mal obdivuhodný bas a všetkých nás oduševňoval svojím spevom. Ochorel na rakovinu, bol hospitalizovaný v nemocnici. Navštevoval som ho každý deň. Spočiatku sme sa spolu modlili a spievali. Ja – nešikovne, pretože nemám dostatočný sluch a hlas – som spieval bohoslužbu za jeho uzdravenie a jeho príbuzných, ktorí vtedy pri ňom neboli. Postupne zoslabol tak, že som spieval sám. V jeden deň som prišiel a staničná sestra mi povedala: „Keby ste radšej neprišli – je v bezvedomí a umiera“. Vošiel som do jeho izby. Na oboch stranách jeho postele sedeli jeho manželka a dcéra, ktoré sa vrátili z ďalekého Japonska a našli ho už umierajúceho v bezvedomí. Vtedy som si spomenul na to, čo mi povedal, ako sa s jeho dušou prepletli modlitebne slová a povedal som jeho manželke a dcére, aby si sadli na jednu stranu. Ja som si kľakol na kolena a začal som mu tak, ako som vedel (čiže nie pekne) spievať veľkopôstne piesne. Postupne sme všetci postrehli, ako sa preberá z bezvedomia, ako sa znovuzrodzuje, ako mobilizuje svoje sily, ako v určitom momente otvoril oči. Povedal som mu: „Peter Vasilijevič! Vaša manželka a dcéra sedia na ľavo od vás. Zomierate, rozlúčte (zmierte) sa s nimi“. Zmierili sa pokojne, hlboko, dojímavo. Potom som povedal: „Teraz môžete pokojne zomrieť“. Znovu upadol do bezvedomia a takmer zomrel. Hľa, piesne, ktoré spieval celý život, ho vrátili späť do života na ten krátky čas, ktorý potreboval k tomu, aby manželku nezanechal vdovou a dcéru sirotou bez posledného zmierenia.

Poviem Vám ešte jeden príklad, ktorý ma tiež veľmi dojal. Je to príklad o tom, čo ostane v duši dieťaťa, keď môže počúvať a spievať cirkevné piesne. Pred mnohými rokmi na Podvorí Troch svätiteľov bol jeden starý diakon. Jeho hlas bol v značnej miere poznačený jeho vekom, ale stále spieval na chóre tak, ako každý deň. Raz som sa s ním na chóre stretol. Čítal a spieval, ja tiež ako, som vedel, spieval som. Ale on spieval a čítal s takou iskrivou bystrosťou, že som ho nedokázal sledovať ani očami v knihe. Keď sa bohoslužba skončila, povedal som mu: „Otec Evfimij! Dnes ste mi ukradli celú bohoslužbu. No čo je na tom horšie je to, že ste ju ukradli aj sám sebe, pretože ste vôbec nemohli vnímať, čo ste prečítali“. Zaplakal a povedal mi: „Odpusť mi! Ale vieš, narodil som sa vo veľmi chudobnej dedine, rodičia ma nedokázali ani nakŕmiť, preto ma dali na päť rokov do monastiera. Tam som žil do revolúcie. Tam som sa naučil čítať a spievať. Každý deň som počúval tieto bohoslužby. Stali sa súčasťou mojej duše. Keď vidím tieto slová, nečítam ich. Keď počujem tieto piesne, nepotrebujem sa na ne sústrediť. Iba čo zazriem slovo, doslova akoby sa Božia ruka dotkla struny v mojej duši, akoby som v nej mal harfu a celá duša začne spievať. Preto

spievam tak rýchlo. Čo hrá harfa, to spieva moja duša. Takto mi bolo podávané slovo za slovom počas celého môjho detstva i mojej dospelosti“.

Tu vidíme, čo všetko môžeme dieťaťu dať a čo pre nás znamená manželstvo, v ktorého srdci sa nachádza náš Pán Isus Christos, blahodať Svätého Ducha a kde pôsobí tajomstvo jednoty s Christom.

metropolita Antonij Surožský

preložil: pplk. prot. Mgr. Marek Ignacik, PhD

POUČENIA STARCA SERAFÍMA

O spovedi a eucharistii

Z odkazu ctihodného vieme, aký veľký význam pripisoval eucharistii.

Keď sa ho pýtali ako často je potrebné pristupovať k najsvätejšiemu tajomstvu, odpovedal: „**Čím častejšie, tým lepšie**“.

Detailne tak, ako to zapísala mníška Kapitolina, Divijevským sestrám dal takéto pravidlo: „Nevynechávajte príležitosť čo možno najčastejšie využívať blahodať darovanú v spojení so svätými Christovými tajinami. Podľa možnosti sa starajte sústrediť v pokornom vedomí svojej celej hriechnosti, v nádeji a pevnej viere na nevysloviteľné Božie milosrdenstvo a potom pristúpte k vykupujúcemu všetkých a všetko svätému tajomstvu dojímavo hovoriac: Zhrešil som, Pane, dušou, srdcom, slovom, myšlienkou a všetkými svojimi zmyslami“.

Osobitne pozoruhodný odkaz o tomto sv. Serafím zanechal duchovníkovi Divijevského monastiera otcovi Vasiľovi.

„Prijímať sväté Christove a životodarné tajiny prikazujem im, otče, vo všetkých štyroch pôstoch a najväčších (12) sviatkoch ako aj v ostatné sviatočné

dni. Čím častejšie, tým lepšie. Ty si ich duchovný otec, vravím ti, nebráň im v tom, pretože blahodať, darovaná nám spojením v tajine, je tak veľká, že akokoľvek nedôstojný a akokoľvek hriešny by človek bol, ale ak s pokorným vedomím svojej celej hriešnosti pristúpi k Pánovi vykupujúcemu nás všetkých hoci aj od hlavy až po päty zjazvený hriechmi, bude očistený, otče, blahodaťou Christa, bude stále svetlejším a svetlejším až nakoniec bude osvieteným a zachráneným. Hľa, otče, ty si ich duchovný otec a toto všetko ti hovorím, aby si to vedel“.

„Pritom – píše otec Vasil’ – ako duchovného otca monastierskych sestier ma starec poučoval byť vždy, ako sa len bude dať, na spovedi čo najzhovievavejší, čo mi po čase mnohí vyčítali, odsudzovali ma za to, dokonca sa na mňa aj hnevali. A súdia ma až do teraz. Ale ja prísne zachovávam jeho rady, ako celý svoj život som chránil doteraz. Starec hovoril: Zapamätaj si otče, ty si iba svedkom, sudcom je Boh! A čo, čo, aké najhoršie hriechy, ktoré sa nedajú ani vysloviť odpúšťal najštedrejší Pán a náš Spasiteľ! Kdeže mi, ľudia, môžeme súdiť ľudí! My sme iba svedkovia, svedkovia, otče, vždy si to pamätaj: len a iba svedkovia, otče!“.

Jednému svetskému človekovi dal takúto odpoveď: „Štyrikrát prijímaj. Ale jeden raz dobre. Ak Boh dopraje!“ – „Kto prijíma, bude spasený a kto nie – neviem: kde som ja, tam bude aj môj služobník“ (Jn 12, 26). Kedysi starec povedal hlboké tajomstvo o tom, že prijímanie jedného zachraňuje aj iných:

„Zbožne prijímajúci sväte tajiny a nie iba jedenkrát v roku, bude zachránený, šťastný a na tejto zemi bude dlho žiť. **Vierou – dodal – z veľkej Božej milosti sa blahodať prenáša aj na pokolenie (rodinu) prijímajúceho. Pred Pánom jeden plniaci Jeho vôľu je viac ako tisíce nespravodlivých“.**

Čudné, ale potešujúce a poučné zjavenie!

Pritom starec potešoval tých, ktorí sa báli pristúpiť k prijímaniu, uvedomujúc si svoju nedôstojnosť. Videli sme to aj v odkaze, ktoré dal otcovi Vasil’ovi. No osobitne silno to bolo vyjadrené v prípade s poslušníkom Jánom.

Raz predvečer veľkého sviatku, keď bolo treba prijímať, sa po večernej bohoslužbe najedol, čo podľa monastierskych pravidiel nebolo dovolené. Na to sa k nemu pridružil i vedomie o jeho nedôstojnosti. Poslušník začal padať na duchu. Čím viac na to myslel, tým viac padal do zúfalstva. „Množstvo strašných myšlienok, jedna za druhou sa tlačili do mojej hlavy. Namiesto nádeje na zásluhy Christa Spasiteľa, zakrývajúce všetky hriechy, som si predstavil, že Božím súdom za svoju nedôstojnosť budem buď spálený ohňom, alebo zaživa pohltенý zemou, keď čo i len pristúpim k svätej čaši.“

Želajúc nájsť pokoj v svojom svedomí sa poslušník vyspovedal. Ale ani to nevnieslo do jeho duše pokoj. A tak stál v oltáre a pokračoval v sebamučení. Keď to starec zbadal, pozval ho k sebe a povedal mu čudné slová: „**Aj keby sme svojimi slzami naplnili oceán, nemohli by sme uspokojiť Pána, pretože On na nás vylieva viac, nasycujúc nás Svojím Najčistejším Telom a Najsvätejšou Krvou, ktoré nás zmývajú, očisťujú, oživujú a vzkriesia.** A preto bez pochyb pristúp a nezarmucuj sa, ale ver, že toto je skutočné Telo a Krv Pána nášho Isusa Christa, ktoré sa nám dáva na uzdravenie všetkých našich hriechov“.

Upokojac sa, poslušník s vierou a pokorou pristúpil k svätému tajomstvu.

Ale starec raz povedal aj hrozné slová o nedôstojne prijímajúcich.

Jedna mladá vdova, Anna Petrovna Jeropkina, ktorá bola vydatá iba tri mesiace ,hovoriac o starcovi Serafímovi, medzi iným zapísala aj nasledujúce. Keď jej manžel nečakane ochorel, bála sa mu navrhnuť, aby prijal sväté Darym bojac sa, že ho vystraší. On zase, aj keď bol nábožensky založený, bál sa svoju ženu zarmútiť tým, že bude k sebe chcieť zavolať kňaza. A tak bez prijímania zomrel. Ženu to veľmi trápilo. „Úmrtie a odchod môjho muža do večnosti bez prijímania sa mi videl ako Boží trest za moje hriechy a hriechy môjho muža. Myslela som si, že môj muž bude naveky odlúčený z Božieho života. Po pohrebe som sa dostala do veľkého zúfalstva a hádam by som sa aj skántrila, ak by nado mnou nebolo prísneho dohľadu“.

Takto sa vdova mučila desať mesiacov. Potom na radu svojho strýka odišla na vyše 500 kilometrov dlhú cestu do Sarova. Tu pri ctihodnom našla úplne uspokojenie. Čo sa týkalo smrti jej muža, starec jej na to povedal toto: „Nenič sa preto, radosť moja, nemyslím si, že iba kvôli tomu jedinému by mala zahynúť jeho duša. Boh posudzuje iba to, koho čím môže odmeniť a koho čím potrestať“. Potom dodal: „Stáva sa aj to: tu na zemi prijímajú a u Pána sú neprijatí!“ ... Aké je to hrozné! Aké poučné!...

„Iný chce prijať, ale kvôli čomusi sa nesplní jeho želanie a vôbec to nezáleží od neho. Takémuto je dopriate prijať neviditeľne cez Božieho anjela“. Vdova sa upokojila.

Inokedy Pán aj zjavne trestá nedôstojne prijímajúcich.

Protojerej mesta Spassk otec Peter Feoktistov opísal nasledujúcu udalosť. Jeden diakon usvedčený z nerozumného konania svojim kňazom sám cestou svedkov, ktorí falošne svedčili, aby ho ospravedlnili, pred biskupom obvinil svojho kňaza. Diakona vzali z dediny, kde slúžil a dali k otcovi Petrovi do mesta.

V meste ďalej pokračoval v diakonskej činnosti, nerozpakujúc sa nad svojím svedomím. Zanedlho diakon prišiel do Sarova a namieril si to rovno za starcom Serafímom. Vidiac to prezieravý stavec vyšiel zo svojej kémie naproti nemu. Okamžite ho vrátil späť a s hnevom mu povedal: „Chod', chod' odo mňa, toto nie je moja vec!“.

Diakon nevedel, čo má ďalej robiť.

Akýsi mních mu poradil aby sa vyspovedal. Ale ani to nepomohlo. Stavec ho vyhnal aj druhý raz so slovami: „Chod', chod', krivoprísahačník a viac neslúž!“.

Diakon sa vrátil domov a o všetkom porozprával domácim. Ale vôbec ho nenapadlo, aby napravil svoj hriech krivého svedectva. Boh ho potom potrestal svojou pravicom. Keď kňaz pred liturgiou predniesol modlitbu: „Pane! Ty mi otvor pery, nech moje ústa, Tvoju chválu zvestujú“ – diakon namiesto toho, aby pokračoval a povedal: „Je čas slúžiť Pánovi, otče, požehnaj“ onemel. Z chrámu utiekol domov. Tam sa mu schopnosť rozprávať vrátila. Ale ako náhle vstúpil do chrámu znovu onemel. Tento Boží trest trval počas nasledujúcich troch rokov, pokiaľ nedôstojný služobník neučinil úplne pokánie. V deň na nebo vstúpenia Pána na utreni po veličaniji zaspievali verš žalmu: „*Tlieskajte rukami, všetky národy, a zvučte Bohu hlasným jasotom!*“ (Ž 47, 2). Diakon – ako potom povedal – ohúrený týmito slovami sa začal modliť za zľutovanie, načo prestal byť nemý.

Radujúc sa z vyzdravenia a ešte viac z Božieho milosrdenstva v chráme otvorene činil pokánie vo všetkom, povedal o uskutočnenom zázraku a oslávil svojho prezieravého mravokárcu starca Serafíma. „Tak Boh vyučuje, otče, a zjavuje nám Svoju ľudomilnosť“. Všetmožno a hocako nás zachraňuje a nie iba vtedy, keď konáme dobro, ale aj keď Ho urážame a hneváme. Ako dlho a trpezlivo znáša naše priestupky! A keď nás trestá, ako milosrdne trestá!

„Preto – hovorí ctihodný Serafím slovami Izáka Sýrskeho – nenazývaj Boha Spravodlivým (Sudcom), lebo v твоjich skutkoch“ – to jest pri množstve našich hriechov a Božieho milosrdenstva k nám, – „nie je vidieť Jeho spravodlivosť (súd)“, „a Jeho Syn nám ukázal, že je ešte oveľa viac blahý a milosrdný. A kde je Jeho spravodlivosť? My sme hriešni, a *Christos zomrel za nás*“ (Rim 5, 8).

Prameň: Vsemirnyj svitil'nik prebodobnyj Serafim Sarovskij, Moskva, 2000

Autor: metropolit Venjamin (Fedčenkov)

Preklad: pplk. prot. Mgr. Marek Ignacik, PhD.

Na zamyslenie...

Dokončenie z minulého čísla

Nieto života tam, kde nieto Boha a Božieho dobra, kde nieto Bohočloveka, všetko je mimo Neho, je to pseudoživot /živorenie/, domnelý život, falošný život, smrť, ktorá sa vyhlasuje za život, tiene i vidiny vo sne, blúznenia, ktoré sa blúznivým spôsobom považujú za skutočnosť. Podľa toho treba považovať za mŕtve všetky duše, ktoré neveria v Christa; ony "neuzrú život", nie to ešte, aby ho mali.

Prečo ľudia nechcú ísť za Isusom Christom? Preto, že nemajú v sebe Božiu lásku. Božia láska objíma všetko, čo je Božie. Láska k Bohu je opakom lásky k hriechu. Láska k Bohu miluje dobro a usiluje sa oň, vďaka čomu prichádza k prameňu dobra – k Bohu, Christu. Láska túži po Bohu, je bohocentrická; cez všetko, čo je jej, privádza k Bohu. Žiadna sila netúži natoľko po Bohu, ako láska, hoci by to bola sila stvoriteľská, zjednocujúca, oživujúca, zbožšťujúca, uzdravujúca. Hriech pôsobí opačne: rozdeľuje, pácha zlo, umŕtvuje, démonizuje; je to zlá sila. A človek, nachádzajúci sa medzi nimi, slobodne sa rozhoduje pre jednu z nich.

Nikto neprišiel na tento svet s toľkou Božou láskou, ako Isus Christos. On prišiel na svet v jej mene, v "mene Otcovom", lebo Boh je láska /1 Jn 4, 8/, ale ľudia Ho neprijímajú, pretože milujú zlo a ním slúžia diablove. Áno, slúžia diablove, pretože každý hriech je prejavom cti diablove, klaňanie sa mu, zbožňovanie diabla. Christos - Mesiáš prichádza plne v mene Boha Otca, lebo aj On je Boh, ale ľudia Ho neprijímajú pre svoju lásku k hriechu.

Všetok život je z Boha a pre Boha. Smrť však je z diabla a pre diabla. Toto celým svojim bytím pociťuje Christov človek. On totiž celou svojou dušou cíti a poznáva, že všetko,

čo je v ňom živé a večne živé, je živé len vďaka Christovi a pre Christa. Všetko, čo je mŕtve, je mŕtve pre hriech, prostredníctvom ktorého diabol vyvoláva v ňom smrť. Celá príroda, všetky sily a logika života je od Boha; práve tak aj všetky prejavy a varianty života. Ale podľa toho istého princípu aj prirodzenosť, sily a logika smrti je od diabla; práve tak aj všetky prejavy a varianty smrti. Život je vo svojej podstate teonomický a teocentrický, ale smrť je demononomická a demonocentrická. Bohočlovek žije "prostredníctvom Otca", preto vo všetkom plní vôľu svojho Otca; práve tak aj človek žije prostredníctvom Christa, keď plní Jeho vôľu. Je len jeden cieľ a prameň života - **Boh** a taktiež je len jeden prostriedok a sila života - **sväté Prijímanie, živé Telo a živá Krv večného života Bohočloveka**. Všetok život sa v skutočnosti pohybuje medzi Bohom a Bohočlovekom; mimo nich je len smrť. Spasiteľ definitívnym spôsobom zjavil tajomstvo ľudského života, ktoré spočíva v tom, že pokrmom človeka nie je len Telo a Krv Christova, ale celá Jeho bohoľudská osobnosť, preto Isus Christos vyhlásil: "Kto mňa požíva, bude žiť prostredníctvom Mňa".

Nikto z ľudí nám nemôže spôsobiť zlo, hoci by nám spôsobil aj telesnú smrť, pretože iba hriech ubíja dušu človeka a vrhá ho do pekla. Znamená to, že skutočným zlom je len hriech len on je "nepriateľom človeka od začiatku" /Jn 8, 44/ Človek pácha hriech v dôsledku svojej rozkoše, oddanosti hriechu. Hriešne slasti vábia človeka, aby páchal hriech za hriechom, aby išiel od smrti k smrti, z jedného pekla do druhého /Jk 1, 14-15/. Človek prehľbuje svoju hriešnosť a náklonnosť k nej každým konkrétnym hriechom, lebo ním sa ona kŕmi, posilňuje a rastie. Hriešnosť /vášnivosť/ odmieta všetko, čo sa jej protiví a podporuje hriešne vášne. Hriech odmieta cnosť, zlo odmieta dobro, tma nenávidí svetlo. Preto hriešni ľudia nemajú radi Isusa Christa; často nechcú o ňom ani len počuť; alebo ho aj prenasledujú, tajne alebo i zjavne. Na všetky časy zostanú v platnosti tieto Spasiteľove slová: "**Kto však uskutočňuje pravdu, ide k svetlu, aby bolo zjavné, že svoje skutky vykonal v Bohu**. Pokiaľ niekto pácha zlo, je zločinec, preto taký človek odmieta svetlo, odmieta Boha, nejde k Bohu, beží od Neho pre svoj hriešnosť. Teda, každé učené zlo oddaľuje človeka od Boha; a čím je ono väčšie, tým viac oddaľuje. Z toho plynie pravidlo: zlí ľudia neveria v Boha, odmietajú Boha. A keď niekedy nevyzerajú na zlých ľudí, je to spôsobené tým, že buď v tajnosti zápasia so zlom, alebo zlo ešte nimi plne nevládlo, v ich srdci a vedomí, ale v tomto štádiu už sú dobrovoľnými kandidátmi na zlých ľudí a ateistov. Lebo je povedané: "**Každý totiž, kto**

zlé robí", každý bez výnimky, "nenávidí svetlo a nejde k svetlu, aby jeho skutky nevyšli najavo".

Ak je očividnou realita vtelenia Boha, čiže Boží Syn je súčasne Synom človeka, tak musí byť očividným aj Nanebovstúpenie Syna človeka, vteleného Boha Slova. Pre ľudský rozum nemôže byť v ňom žiadne pohoršenie, keď chce do hĺbky rozmýšľať o podstate a zmysle ľudského bytia, a o základnom tajomstve vtelenia Boha Slova. Toto môže ľudský rozum i všetok ľudský myšlienkový aparát pochopiť len vtedy, keď je oduchovnený, keď nájde prapodstatu ľudského ducha - Boží obraz. Keď ho nájde a bude na jeho základe rozmýšľať o hlavnom tajomstve ľudského bytia, bude mu jasné, prečo sa vtelil Boh Slovo, prečo sa stal človekom. Pokiaľ však zostane pri telesnej zmyslovosti a v rozmýšľaní o Bohu i človeku, bude používať telesné meradlá, zostane pre neho toto tajomstvo nepochopiteľné, „tvrdé“, neosvojiteľné.

Keď človek hľadá nesmrteľný zmysel svojho života, môže dôjsť k Tebe a zostať s Tebou navždy. Bez Teba sme ľudia - otroci smrti, otroci zúfalej nezmyselnosti, nerozumnosti, bláznovstva. S Tebou však a prostredníctvom Teba sme nesmrteľné, večné a na Boží obraz stvorené bytosti, ktorým, ani hriech, ani smrť, ani diabol nemôžu ublížiť. Viera v Bohočloveka je teda založená na výnimočných realitách - na Christových skutkoch, ktoré prevyšujú každú zemskú realitu i všetko, čím sa vyznačuje zemský život. Apoštol Peter, ktorý si obľúbil tieto reality, napísal: "Veď nenasledovali sme vymudrované

bájk, keď sme vám oznámili moc a príchod Pána nášho Isusa Christa, ale sami sme boli očitými svedkami Jeho velebnosti" /2 Pt 1, 16/. A prijímateľ zjavenia veľkých tajomstiev, svätý Ján Teológ hovorí: "Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme videli vlastnými očami, na čo sme pozorne hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, čo sa týka Slova života..., dosvedčujeme vám večný život" /1 Jn 1, 1-2/. A to znamená, že naša viera je založená na reálnej a osobnej skúsenosti, ktorá je dodnes overená a dosvedčená veľkým počtom Christových svätých.

Táto viera klíči, rastie a dozrieva na pravé poznanie Christa. V kresťanskej gnozeológii /≠ náuka o poznaní/ platí táto rozhodujúca a neodvolateľná zásada: "A my sme uverili a poznali". Nikdy však nie naopak: "A my sme poznali a uverili". V tom obyčajný rozum nič nezmôže. Tu sa svetlo poznania Boha zapaluje a rozohrieva len osobnou skúsenosťou v

evanjeliovej zvesti. A takáto skúsenosť sa získava vierou, založenou na plnej dôvere voči Christovi. On má večný život i slová večného života!

Každý, kto verí v ukrižovaného Bohočloveka ako premožiteľa smrti vzkriesením, má večný život. Človek hynie bez viery a kríža, bez Bohočloveka, lebo bez Neho vládne kráľovstvo hriechu a smrti, a hriech zabíja človeka, nedovoľuje, aby bol účastníkom toho, čo je večné a Božie, preto už tu na zemi má človek získavať cez evanjeliové cnosti večný život.

Každý človek, ktorý zostane mimo Neho, zostáva v hriechu a smrti - a preto hynie. Keď sa človek zjednocuje s Christom cez vieru a zostáva v Ňom, žije v Ňom, je spasený. Pravdu má Spasiteľ, keď hovorí: "Ja som dvere. Keď cez mňa vojde niekto, bude spasený" /Jn 10, 9/. Spása prichádza cez Spasiteľa; musíme teda byť i žiť v Ňom, aby sme boli spasení od hriechu, smrti i diabla. Inej cesty niet. Preto niety nikom inom spásy, niety "iného mena pod nebom, v ktorom by sme mohli byť spasení"/Sk 4, 11-12/. Kto však neverí v Bohočloveka, odsudzuje samého seba na smrť, zostáva v moci hriechu, ktorého dôsledkom je smrť, a tým odsudzuje seba do pekla, kde je večné kráľovstvo hriechu a smrti. Takto je človek strašný sám pre seba a definitívny sudca: alebo vierou v Bohočloveka získa večný život, alebo neverou v Neho odsudzuje samého seba na večné utrpenie.

Nositelia ducha ***Svätí Otcovia***

Nepovažuj za dostatočné čítanie iba evanjelia bez čítania svätých Otcov! Je to pyšná a nebezpečná myšlienka. Lepšie bude, keď ťa k evanjeliu privedú svätí Otcovia... Čítanie svätootcovských diel je rodičom a kráľom všetkých cností. Čítaním svätootcovských diel sa naučíme pravdivému chápaniu Svätého Písma, pravej viere a životu podľa evanjeliových prikázaní... Čítanie svätootcovských diel sa pre pokoru duchovných učiteľov stalo hlavným vodítkom pre želajúcich zachrániť sa a dokonca dosiahnuť kresťanskú dokonalosť.

svätiteľ Ignatij Brjančaninov

schiigumen Ján:

Svätootcovská tvorba je nasmerovaná k trom stupňom duchovnej dokonalosti: k deťom, stredným a dokonalým (v duchovnom zmysle slova)...

Je pre nás veľkým šťastím, že máme knihy svätých Otcov, lebo sa v nich podrobne hovorí o duchovnom živote. Samozrejme, dobre by bolo duchovný život žiť pod vedením duchovného učiteľa, no málo je ctihodných. Bez učiteľa je veľmi nebezpečné viesť sa iba knihami. Rovnako, ako v lekárni, neučiaci sa umeniu medicíny namiesto užitočných liekov si vezme jed. Ale netreba zúfať. Za základ si položíme mýtnikovú pokoru a Pán vo Svojej blahosti pomôže nám hriešnym zbaviť sa aj nástrah na duchovnej ceste. Kajajme sa vo svojej nemohúcnosti, lebo všetci zbožní askéti sa udržali pre svoju pokoru a pokánie.

Po prečítaní svätootcovských kníh, samozrejme, sa ti knihy biskupa Teofana (Zatvornika) môžu zdať suchými. Takto to môžeme porovnať: svätootcovské knihy sú smotana a knihy biskupa Teofana mlieko zriedené vodou.

Je veľkým blahom, že svätí Otcovia nám zanechali svojimi skúsenosťami odskúšané rady. Častejšie sa pozeraj do kníh.

igumen Nikon:

Učiť sa modlitbe a vôbec kresťanstvu by sme sa mali u Ignatija Brjančaninova. Lepšieho učiteľa pre našu dobu niet. Ale aj on sa stal takmer nedostupný súčasným kresťanom.

Bez neho chápať dávnych Otcov a hlavne aplikovať ich v svojom živote je takmer nemožné. Všetci to spoznajú svojimi trpkými skúsenosťami, ak budú kráčať po ceste skutočného kresťanstva a nie rojčivosti.

Ako som mu vďačný za jeho tvorbu! Nepochopiť a neoceniť ho znamená v duchovnom živote ničomu nerozumieť. Dovolím si povedať, že diela biskupa Teofana (nech mi odpustí svätý vladyka) sú prácou žiaka v porovnaní s dielami biskupa Ignatija. ...Neustále prenikajte do diela biskupa Ignatija a kráčajte po ním ukázanej ceste. Je to cesta všetkých dávnych Otcov. Cesta, ktorú prešiel aj sám Ignatij. Vyskúšal ju, ako človek našej doby, človek našich nedostatkov a slabostí, takmer ako z nášho prostredia. Toto jeho tvorbu činí osobitne vzácnou. Pridajte k tomu moc Božej blahodate, ktorú je v nej zjavne cítiť...

Samovrahovia

Samovražda je najťažším hriechom! Kto ju vykonal, obral sa o pokánie a akúkoľvek nádej na spásu. Svätá Cirkev ho neuzná za hodného cirkevného

pohrebu a nepochová ho na kresťanskom cintoríne.

svätiteľ Ignatij Brjančaninov

igumen Nikon:

Predstav si napríklad takýto obraz. Tlupa banditov, tých najodpornejších, o sile sto mužov, by ťa chytila v lese a celý deň by sa ti vysmievali. Ako by si sa pri tom cítila? Tu by si sa toho zbavila hoci za cenu smrti. Ale samovrah sa dostáva do rúk démonov, ktorí sú tisíc raz horší, zlostnejší, odpornejší než všetci banditi, dostáva sa úplne do ich vôle na výsmech a to ešte bez neuhasínajúceho ohňa a neúnavného červa... A týmto mukám nebude konca... Aká hrôza!

...kto dokonca úmyselne s cieľom vystrašiť iných ľudí lezie do slučky, toho démoni i napriek jeho vôli zadusia.

Opilstvo

Mních by vôbec nemal požívať víno... Toto pravidlo by mal nasledovať aj každý zbožný kresťan, želajúci si zachovať svoju čistotu a nevinnosť.

svätiteľ Ignatij Brjančaninov

schiigumen Ján:

Toto je moja rada pre tvojho muža. Nech sa vo svojom srdci silnejšie rozhodne, že nebude viac piť víno a nech sa modlí k Bohu o pomoc, lebo Pán počuje každého človeka, hoci ten o tom pochybuje. Iba naše úsilie bez Božej pomoci je slabé. Alkohol vždy klame a podvádza. Začínaš piť kvôli zábave a v konečnom dôsledku získaš duševný neduh, trápenie a telesnú chorobu...

igumen Nikon:

...obaja ste vinní a postupujete nesprávne. Keď on pije, treba ho ľutovať, lebo sa už stal otrokom svojej vášne. Iba svojimi silami sa jej nezbaví. A ty namiesto pomoci ho iba odsudzuješ, vyžaduješ od neho to, čo ti on zatiaľ nemôže dať. Myslíš si, že si v práve, ale veľmi sa mylíš. Ak si duchovnejšia než on, tvojou povinnosťou je znášať jeho chorobu. *Vy, mocní, choroby chorých znášajte.* Hľa, čo od

teba vyžaduje Pán. Ešte povedal: *Vy, duchovnejší, naprávajte takých duchom krotkosti*. Počuješ? Duchom krotkosti naprávajte, a nie nadávkami, výčtkami, hádkami, seba ospravedlňovaním a tak ďalej. Takýmto správaním ničíš sama seba. Môže tým trpieť aj S., potom ty ponesieš zodpovednosť za jeho dušu. Z celého presvedčenia, z celej duše, z lásky ťa prosím, zmier sa pred S., uznaj seba za vinnú pred ním (hoci by si aj bola v práve), popros o odpustenie za všetko predchádzajúce. Potom Bohu sľúb, že budeš všetko robiť pre pokoj a spásu oboch. Ty sa nemôžeš zachrániť bez S. a on bez teba. Záhuba jedného bude záhubou aj druhého. Ste zosobášení, predstavujete jedného človeka. Ak máš chorú ruku, neodrežeš ju, ale liečiš. Nemôžeš od seba odrezať S., ako aj on teba. Vy sa musíte zachraňovať spolu, alebo spolu zahyniete. Je povedané: *Milujte svojich nepriateľov, žehnajte preklínajúcich vás* a podobne. O to viac by ste sa mali navzájom milovať a jeden za druhého obetovať aj svoju dušu. Poznáš Spasiteľovu žiadosť: *Keby si teda prinášal dar na oltár a tam by ti prišlo na um, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar tam pred oltárom a odíď, najprv sa zmier s bratom a potom príď a obetuj svoj dar*. Iba vtedy ho Pán prijme, ináč odvrhne tvoje modlitby a dary, ako odvrhol Kainovu obetu.

Kajaj sa, ty nemáš čo od neho vyžadovať zdravie, keď je chorý, ale blahosklonnosť k jeho chorobe. Nemáš čo nadávať, keď je opitý, ale mlčať, aby sa nestalo niečo horšie. Ani v triezvom stave by si doňho nemala píliť, ale spoločne s ním si pohovoriť o tom, ako ďalej žiť, aby ste spoločnými silami premohli jeho slabosť. A pamätaj, že ani ty nie si bez hriechu. Tvoje vonkajšie skutky sú možno spravodlivé, ale hlboké duševné modlitby, teda príčiny sa pred Bohom môžu ukázať, ako zlé.

Keď ťa veľmi bude nutkať vypiť si urob tri zemné poklony a povedz: „Pane, moja skazenosť ma opäť ťahá vypiť si. Ja nemôžem, nemám síl vydržať. Ak bude Tvoja milosť daj mi silu, aby som vydržal. Ak nie som v tomto hoden Tvojej pomoci, ochráň ma pred démonmi a veľkej ujmy, keď sa napijem“. Ak pokorne budeš takto prosiť Pána pred každou príležitosťou vypiť si, Pán ti dá silu zdržať sa.

Preklad: pplk. prot. Mgr. Marek Ignacik, PhD.

Ako sa postiť

Vo všedné dni prvého týždňa je pôst výrazne prísny. Podľa strohých pravidiel sa v prvých piatich dňoch pôstu jedia len dva jedlá, jedno v stredu a druhé v piatok, v oboch prípadoch po liturgii vopred posvätených darov. V zostávajúcich troch dňoch sú fyzicky silní vyzývaní k držaniu úplného pôstu, tí, ktorí ho nemôžu praktizovať, môžu jesť v utorok a vo štvrtok (ak je to možné, nie v pondelok) a to večer po večerni, keď si môžu vziať chlieb a vodu, alebo možno čaj či ovocnú šťavu, nie však varené jedlo.

Musíme však zároveň dodať, že v dnešnej praxi sa všeobecne tieto pravidla zmierňujú.

Stredajšie a piatkové jedlo je predpísané ako **xerofágia** (suchojedenie pozn. prekl.). **Doslovne to znamená "suché jedlo"**. V striktnom výklade to znamená, že môžeme jesť iba zeleninu varenú vo vode so soľou a také veci ako sú ovocie, orechy, chlieb a med. V praxi sa pripúšťa v dňoch xerofágie i chobotnice a mäkkýše, ako aj margarín, repkový alebo iný rastlinný olej, nie však olivový. Nasledujúce druhy jedál sú však vylúčené:

- mäso
- živočíšne produkty (syr, mlieko, maslo, vajcia, masť, vypečený tuk)
- ryby (t.j. **obratlovci**)
- olej (t.j. olivový olej) a víno (t.j. alkoholické nápoje)

Vo všedné dni (pondelky až piatky) prvého, druhého, tretieho, štvrtého, piateho a šiesteho týždňa sa povoľuje jesť jedenkrát denne a to popoludní po večerni a pre toto jedno jedlo platí zachovanie xerofágie.

Pravidlo xerofágie se zmierňuje v nasledujúcich dňoch:

- Počas sobôt a nedeľ Veľkého pôstu, s výnimkou Veľkej soboty. Môžu byť podávané dve jedlá denne ako obyčajne, okolo poludnia a večer. Môže byť víno a olivový olej, ale mäso, živočíšne produkty a ryby sú vylúčené.
- Na sviatok Zvestovania (Blahovišćenie pozn. prekl.) (25. marca) a na Kvetnú nedeľu sú povolené ryby spolu s vínom a olejom, ale mäso a živočíšne produkty nie sú povolené. Keď sviatok Zvestovania padne na jeden zo štyroch úvodných dní Veľkého pôstu, je povolené víno a olej, nie však ryby.
- Víno a olej sú povolené v nasledujúcich dňoch, ak pripadnú tieto na všedné dni druhého, tretieho, štvrtého, piateho alebo šiesteho týždňa:
*Prvé a Druhé nájdenie hlavy sv. Jana Krstiteľa (24. februára),
Svätých 40 mučeníkov sebastijských (9. marca),
Predvečer sviatku Zvestovania (24. marca),*

*Zbor sv. archanjela Gabriela (26. marca),
Sviatok miestneho chrámu alebo monastiera*

- Víno a olej sa tiež pripúšťajú v stredu a štvrtok piateho týždňa, pretože sa koná bdenie Veľkého kánonu. Víno je dovolené, podľa niektorých autorít spolu s olejom, rovnako v piatok toho týždňa, pretože sa koná bdenie so spevom Akafistu Presvätej Bohorodičky.

Vždy sa prihliadalo na to, že **uvedené pravidlá postenia sa musia byť zmierňované pre tých, ktorí sú starí alebo chatrného zdravia. V súčasnej praxi je striktná prísnosť zmierňovaná aj pre celkom zdravých. ... Je treba brať na zreteľ aj osobné podmienky, napríklad, na situáciu pravoslávnych izolovane žijúcich spolu s nepravoslávnyimi, alebo na nutnosť stravovať sa v závodných alebo školských jedálňach. V prípade neistoty by každý mal hľadať radu u svojho duchovného otca. Vždy je dôležité mať na pamäti, že "nie sme pod zákonom, ale pod milosťou" (Rím 6, 14), a že "litera zabíja, ale Duch dáva život" (2 Kor 3, 6). I keď je treba brať pôstne pravidlá seriózne, nemajú byť vykladané s pedantným legalizmom, " pretože kráľovstvo Božie nie je v jedle a pití, ale v spravodlivosti, pokoji a radosti v Duchu svätom" (Rím 14, 17).**

(Kallistos Ware: O významu Veľkého postu), Prevzaté z:
<http://www.ambon.or.cz/ambon.pl?thread=105>

Preložila: Elena Nemčíková

Drahí bratia a sestry v Chrístu, nedávno postihlo Japonsko silné zemetrasenie, pri ktorom mnoho ľudí zomrelo, mnoho ľudí zostalo bez domova a mnoho ľudí stále ohrozuje atómová elektrárň Fukušima. (Smutné na tom je i to, že "Fukušima" znamená v preklade "Šťastný ostrov".) Aj preto vám v tomto čísle prinášame článok o Pravoslávnej Cirkvi v Japonsku. Dobrou správou je, že po tomto zemetrasení začali byť pravoslávne chrámy v Japonsku plné, pričom veriaci, ale aj neveriaci sa spoločne a horlivo modlia. Z celého srdca

prosme i my o modlitby za nešťastné Japonsko. Nech aj vďaka našim modlitbám Hospodín uľahčí utrpenie, daruje pokoj zosnulým a znovu vráti radosť a rozkvet do tejto krajiny.

Pravoslávie v Japonsku - ako prví prijali Pravoslávie samuraji

Rozhovor so sendajským biskupom Serafimom o dejinách a zvláštnostiach japonského Pravoslávia

Vladyka, v Rusku je mnoho ľudí, ktorí bohužiaľ veľmi málo vedia o Japonskej pravoslávnej Cirkvi. Povedzte nám, prosím, ako tu Pravoslávie začínalo.

Do Japonska prišlo kresťanstvo v 16. storočí. Boli to katolícke misie, ktoré sa dosť rozšírili po zemi. Lenže potom sa Japonsko na 300 rokov uzavrelo voči cudzincom a prakticky žiadny vonkajší vplyv k nám neprenikol. Až v 60. rokoch 19. storočia opäť začali diplomatické návštevy a nastalo tzv. "otvorenie krajiny". Obnovilo sa prenikanie západnej kultúry a v krajine sa opäť objavili kresťanskí kazatelia - z Ameriky, Holandska a Ruska... Práve v tejto dobe prišiel do Japonska mladý kňaz, budúci svätý biskup japonský, Nikolaj. S jeho príchodom začínajú dejiny japonského Pravoslávia.

V tej dobe Japonci nevideli žiadny rozdiel medzi kresťanskými konfesiami: čo je protestantizmus, čo je katolíctvo a čo pravoslávie - pre nich to bolo všetko rovnaké. Sféry vplyvu jednotlivých konfesií sa delili iba podľa jedného faktoru - zemepisného. Každá konfesia si prisvojila tú oblasť, kde jej kazatelia začali so svojím pôsobením. Preto sa Pravoslávie rozšírilo v severných zemiach, ale väčšina protestantských kazateľov sa zabývala vo Východnom Japonsku. Je to dané týmito historickými okolnosťami.

Kazatelia rôznych cirkví, samozrejme, kázali odlišne. Lebo hlavným problémom pre všetkých bolo - ako objasniť prostým Japoncom, kto je to Boh. To je až do dnešnej doby veľmi zložitá úloha, pretože samotný pojem „Jediný Boh“ sa v tradičnej japonskej kultúre nikdy nevyskytoval. Preto bolo najdôležitejšou úlohou kresťanskej misie v Japonsku preložiť Bibliu do japonštiny. A keď do Japonska prišiel sv. Nikolaj, úloha prekladov stála i pred ním.

Pravoslávnu misiu zahájil v Japonsku už svätorečený legendárny ruský misionár [biskup Nikolaj](#).

Obrátil pozornosť k čínskej variante. Do Číny prišlo Pravoslávie totiž o niečo skôr. A pretože japonština má niektoré spoločné rysy s čínštinou, ukázal sa tento preklad dobrým východiskom.

Lenže ani prítomnosť prekladov nerieši všetky problémy. Ako v ústnom hlásaní kresťanstva rozprávať Japoncom o *Jedinom Bohu* a o *Trojici*? Myslím, že ani v Rusku to nie je tak jednoduché objasniť necirkevným ľuďom, a to je Rus krajinou s tisícročnou kresťanskou históriou a pod vplyvom Pravoslávia sa tu sformovala akákoľvek jej kultúra a tvorili dejiny. A aké to je zložité teraz v Japonsku...

A ako sami Japonci prijímajú Pravoslávie? Ako vieru - alebo ako to, čo im formuje život? Alebo ako súčasť kultúry, ktorá k nim prichádza zo západu? Bohužiaľ, s druhým variantom sa stretávame omnoho častejšie. A ešte ku všetkému – Pravoslávie sem prišlo z Ruska a pre mnohých je práve s Ruskom spájané. A súčasné rusko-japonské vzťahy sú problematické. Preto je tu Pravoslávie menej populárne než napr. katolicizmus.

Prečo je Pravoslávie v Japonsku skôr prijímané ako kultúrny fenomén a nie ako viera?

Dôvodov je niekoľko: 1.) Rozšírenie kresťanstva tu začalo v 19. storočí, za éry Mejdzi (*fonetický prepis; pozn. prekl.*), keď sa do Japonska valila západná kultúra. Kresťanstvo bolo prirodzene vnímané ako súčasť tejto kultúry: zvláštna literatúra, zvláštny spôsob maľby... Tento spôsob chápania kresťanstva podporovali i protestantskí kazatelia, ktorí kládli dôraz práve na morálno-etickú stránku kresťanstva.

2.) V japonskom jazyku nie je vôbec takýto pojem: "viera". Ako vlastne prekladáme do japonštiny termín "Pravoslávie"? "Sej-kjo", čo znamená "správne učenie". To je všeobecne pochopiteľné, pretože i tradičné japonské náboženstvá- šintoizmus a budhizmus - sú predovšetkým práve učením, ktoré predpisuje, ako žiť, ako sa zachovať v tej či onej situácii. V týchto náboženských tradíciách nie je taký pojem ako "*spása duše*" ani termín pre *večný život*, či *osobné spoločenstvo s Bohom*, alebo *Božia Osoba* atď. Pričom kresťania veria vo vzkriesenie Christa a chápu túto udalosť ako možnosť svojho osobného spasenia. Rozdiel je, ako vidíte, obrovský.

Na druhej strane je v Japonsku dosť ľudí, ktorí prijímajú Christa celý srdcom, a Pravoslávie je pre nich - práve vierou, čiže tým, čo mení ich život. Za éry Mejdzi sa našli takí, ktorí počúvali kázania sv. Nikolaja a nasledovali ho.

Boli to ľudia hlboko vnútorne hľadajúci?

Skôr by sme mohli povedať - v hlbokoj vnútornej kríze. Akokoľvek to môže znieť divne - boli to samuraji. Čo sa vlastne dialo na severe Japonska, v Chakodate, keď sem pricestoval sv. Nikolaj? Bolo to miesto, kde žili ľudia starého Japonska, toho Japonska, ktoré prehralo v revolúcii Mejdzi, ktorá zvrhla seguna Tokugava a formálne predala moc v krajine cisárovi. Ľudia Tokugava sa ocitli na okraji spoločnosti - podobne, ako dvorania v Rusku po r. 1917. Boli to vzdelaní ľudia so samurajským spôsobom myslenia t.j. pripravení obetovať sa, žiť pre nejakú ideu. Lenže vtedy stratili svoje spoločenské postavenie, svoj štatút. A čo je najdôležitejšie - to, pre čo žili, princípy a ideály, ktorým slúžili, patrili starému Japonsku, ktoré už prestalo existovať. A tak nevedeli, čo si počať, ako ďalej žiť. V takom stave sa títo ľudia sťahovali na sever, kde sa mohli zachrániť pred tlakom novej epochy.

Veľmi túžili niečo zmeniť vo svojej krajine. Lenže nemali žiadne učenie, ideu, ktorej by sa mohli v tej ťažkej dobe držať. A počas tejto situácie sa odohralo ich stretnutie so sv. Nikolajom. Bola to Božia prozreteľnosť alebo náhoda - nazvite to, ako chcete. Avšak práve títo ľudia sa stali prvými, ktorí skutočne vypočuli jeho kázanie o Christovi. A jeho slová padali na úrodnú pôdu. Jeden z jeho učeníkov Pavel Savabe, ktorý sa stal kňazom, hovoril: "Aby ste zmenili čokoľvek vo svojej krajine, musíte predovšetkým zmeniť seba. A čo môže zmeniť srdce človeka viac, než Pravoslávie?"

Takže i medzi samurajmi sú Christovi vojaci?

Ako prví prijali Pravoslávie samuraji

Áno, medzi prvými japonskými pravoslávnyimi bolo mnoho samurajov. Všetci sa vzájomne poznali, boli to priatelia. A kódex vernosti a priateľstva je pre samurajov nadovšetko. O novej viere sa tak dozvedali rýchlo a to od priateľov, a pretože si vzájomne dôverovali, pojali dôveru i k nej. A okrem toho zohral - ako sa mi zdá - svoju rolu ešte jeden faktor: Pravoslávie je viera zborová, čo znamená spoločnú modlitbu v chráme, spoločné dielo celej cirkvi, v ktorej sa modlia ľudia po celom svete a cítia sa ako jedna rodina. To je blízke samurajskému duchu. To všetko napomáhalo šíreniu Pravoslávia.

Postupne sa samuraji začali vracáť do svojich regiónov. Mnohí boli rodom zo Sendaja, a preto prišlo Pravoslávie do toho mesta dosť skoro. A začalo sa rýchlo šíriť medzi príbuznými,

priateľmi a známymi týchto neofytov. I keď ešte zostával nevyriešený hlavný problém - ako objasniť prostým Japoncom, kto je to Boh v Trojici a Christos ako bohočlovek, ktorý Svojím utrpením premohol smrť.

Je na Pravosláví niečo, čo je Japoncom blízke a ľahko pochopiteľné ich mysleniu?

Samozrejme, že áno. Mnohé základné kresťanské princípy: miluj bližneho svojho; ak ťa niekto udrie po jednom líci, nastav i druhé... To je Japoncom dávno známe a pochopiteľné. Zatiaľ, čo v západnom svete stojí v strede sveta človek a jeho "ja", až na druhom mieste sú potom jeho vzťahy s druhými ľuďmi, tak naopak v myslení Japoncov stoja na prvom mieste práve druhí ľudia. Čiže akési prvky pravoslávneho myslenia sú v nich už zakorenené. Alebo môžeme pripomenúť inú vec: spomínanie zosnulých. V Japonsku ctia pamiatku predkov, takže pravoslávna tradícia zádušných bohoslužieb, panychíd, stolovania prestieraného k ucteniu pamiatky zosnulých - to všetko tu bolo prijaté veľmi rýchlo.

Malý japonský pravoslávny chrám

Má to však i svoju odvrátenú stranu. Pre kresťanov je hlavným cieľom bohoslužby prijímanie, zjednotenie s Bohom. No v Japonsku stojí na rovnakej úrovni - panychída, ako dar cti predkom. To je však problém všetkých kresťanských konfesií. Kresťanstvo je v Japonsku mnohokrát prijímané nie ako celok, ale len čiastočne - v tej miere, v akej je pre nás pochopiteľné a ako je nám vhod, nakoľko odpovedá nášmu skoršiemu presvedčeniu. Zdá sa mi však, že to nie je problém ani tak samotných veriacich, ako skôr duchovenstva. Je nás príliš málo, a tak jednoducho nestačíme objasňovať každému, kto si to praje, čo je to kresťanstvo a v čom tkvie jeho podstata.

Ved' sú v Japonsku duchovné školy, katechetické kurzy. A sú tu katedry teológie na univerzitách. Či to nestačí?

Jedna vec je pochopiť kresťanstvo ako učenie, ako akademický predmet, osvojiť si jeho teóriu a princípy a prípadne sa rozhodnúť: to mi vyhovuje, to prijímam. Úplne niečo iného je však prijať ho na úrovni cítenia, ako vieru, ktorou je preniknutý celý môj život, ktorá žije v srdci a premieňa ho. To je kvalitatívne iný krok.

Skôr som slúžil v chráme v Tokiu a často mal pred očami tento obrázok: ľudia navštevujú nedeľnú školu rok, dva, tri, štyri - už chápu učenie a prijímajú ho. A i napriek tomu sa nedajú

pokrstiť. A to je pre Japoncov veľmi charakteristické. Medzi našimi bádateľmi, ktorí sa zaoberajú biblistikou, prakticky nie sú kresťania. Prijímajú Bibliu, ale ako literatúru.

Akým spôsobom je podľa vášho názoru možné vysvetliť súčasným Japoncom, čo je to hriech, spása duše, večný život? To sú všetko pojmy, ktoré sú pre Pravoslávie principiálnymi, lenže nie sú vlastné japonskému mysleniu.

Zložitá otázka. Prekážkou tu je, že (ako už som povedal) kresťanstvo je až do súčasnosti chápané ako náboženstvo západného sveta, niečo cudzie, importované. Zmeniť tento vzťah sa až do dnešných dní nepodarilo - počet kresťanov všetkých konfesií v Japonsku neprevyšuje jedno percento obyvateľstva.

A ďalej - v súčasnom svete si ľudia úplne odvykajú učiť sa. Vedomosti sú ukladané do počítačov – ak potrebuješ informáciu, stlač správnu klávesu. Vyhľadávame hotové odpovede na všetky otázky, a mnohí ľudia ich nachádzajú - a to tým, že ich v hojnosti ponúkajú rozličné okultné sekty. A keď sa uspokojíš s týmito

odpoveďami, nemusíš už sa zdokonaľovať a snažiť sa stať sa lepším. V posledných dvanástich - trinástich rokoch sa stáva táto tendencia v Japonsku dosť zreteľnou. Ľudia nechcú premýšľať, nechcú rásť.

Väčšina obyvateľstva v Japonsku sa považuje za budhistov. Čo však obsahuje ten ich budhizmus? Raz do roka prísť do chrámu, niekoľko minút sa modliť, prichádzať na hrob príbuzných. To je všetko. Málokto študuje budhizmus ako náboženstvo a upravuje svoj život podľa jeho učenia. A medzi kresťanmi (a to aj pravoslávny) je to rovnaké. Zmeniť svoje srdce - to je úloha, na ktorú veľakrát nezostávajú sily. Ľudia sa radšej jednoducho zrieknu viery, dokonca i keď rozumom chápu jej správnosť a nutnosť. **Veď viera - to je predovšetkým práca duše...** Aby v sebe človek vypestoval vieru, musí premýšľať, musí sa snažiť dosiahnuť skúsenosťou spoločenstvo s Bohom. A to je reálne, Boh je dostupný každému.

Je nám dopriaty nepredstaviteľný komfort - možnosť cítiť Boha v každodennom živote. Hospodin je okolo nás! My však strácame schopnosť vnímať Jeho prítomnosť. Len tak žijeme a nevenujeme Bohu pozornosť. Do rozhovorov o hriechu a večnom živote sa nám jednoducho nechce. Lenže premýšľať a hovoriť o tom je potrebné. A predovšetkým sa tým musíme zaoberať my pastieri. Nutné je byť pozornejší k našim veriacim i náhodným prichádzajúcim,

zvlášť k tým, ktorí sa dostali do chrámu po prvý raz. Neopúšťa ma myšlienka: Možno to všetko tkvie v tom, že my pastieri nedostatočne pracujeme.

V určitom zmysle pripomína súčasná japonská situácia rannú kresťanskú dobu. Bolo ťažké byť kresťanom v Rímskom impériu, bolo obťažné kázať v Grécku... I my konáme hlásanie evanjelia medzi pohanmi, ktorým je naša viera cudzia a nutnosť spásy duše im nie je zrejmá.

Samozrejme, nehádzu nás do klietok k tigrom, nemučia nás - v tomto prípade to máme výrazne jednoduchšie. Je však omnoho zložitejšie nájsť spôsob, ako svedčiť o Christovi vo všednom živote, keď ťa nikto neprenasleduje, nezakazuje ti modliť sa. Potom totiž zostáva jediný spôsob svedectva - úprimná láska k blížnym, a to nie ako romantické pohnutie citov, ale v každodennosti. Asi budete súhlasiť, že to nie je nič ľahkého.

Myslím, že pred Pravoslávím - a pred kresťanstvom všeobecne- stojí teraz veľmi dôležitá úloha: stať sa neoddeliteľnou súčasťou japonskej spoločnosti, naplniť ich život novým zmyslom, ktorý zatiaľ ešte nepozná. A to je nesmierna zodpovednosť pre každého kresťana.

Zdroj: www.ambon.or.cz, krátené

preklad: Jana Tomášová

Prvá svätá spoveď

V syropustnu nedeľu, nedeľu odpúšťania pristúpili k prvej svätej spovedi dve duchovne dospievajúce sestry našich cirkevných obcí Dorothea Ignaciková zo Zvolena a Edita Slavomíra Olerínyová z Banskej Bystrice. V túto nedeľu sme počuli úžasné slová evanjelia: „*Lebo ak ľudom odpustíte ich previnenia, aj vám odpustí váš Otec nebeský*“ (Mt 6, 14). Apoštol Pavol v ten deň k tomu dodáva: „*Slabého vo viere sa ujímajte a nie, aby ste posudzovali jeho zmýšľanie... Ved' Boh ho prijal. Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu?*“ (Rim 14, 1,3-4). V duchu týchto slov sa nieslo celé poučenie našim sestram

v Christu, ako aj všetkým prítomným o tom, čo je dôležité robiť, aby sme mohli vždy s čistým srdcom prísť k Christovi pri svätej spovedi. Hádám niet krajšej a vhodnejšej nedele v roku, počas ktorej by sme aj skutkom mohli naplno a úprimne aplikovať tieto slová v svojom živote. Naozaj to bola úžasná prvá spoveď, ktorej vyvrcholením bolo prijatie eucharistického Christa. Všetci sme si s našimi sestrami a potom aj každý s každým dali trojitý bozk pokoja, lásky a odpustenia so slovami: „Odpusť mi. Boh odpúšťa“. Schiigumen Ján valaamský starec hovorí: „Niet takého hriechu, ktorý by prevyšoval milosrdenstvo Božie“. Igumen Nikon (Vorobjev) dopĺňa tieto slová, keď hovorí: „Nemyslite si, že duchovník pri počúvaní vašich hriechov cíti odpor. Ak je úprimné skrušenie, duchovník cíti osobitú milosť a lásku ku kajúcnikovi. Je to tak! Takýto stav duchovníka je svedectvom, že Pán odpúšťa kajúcemu sa a s láskou ho prijíma, ako prijal márnokratného syna“. Povzbudiac sa týmito slovami, ako aj slovami modlitby ctihodného Efréma Sýrskeho „Pán a Vládca môjho života, nedaj mi ducha prázdnoty, sklúčenosti, panovačnosti a prázdnovravnosti. Daruj mi, svojmu služobníkovi, ducha čistoty, pokory, trpezlivosti a lásky. Ó, Pane, Kráľ, daj, aby som videl svoje hriechy a neodsudzoval svojho brata, lebo si požehnaný na večné veky“, sme sa všetci v pokoji, duchovne nasýtení a s hrejivým pocitom v srdci rozišli do svojich domovov.

Marek Ignacik

Básnické okienko- okno do duše človeka

Sv. mučeníčka Tatiana + c. 225

Žiaľ mladost' tela, rozváž si

rozumne.

Mladost' čo sa minie, či je žiaľu

hodne!

*Jesto jedna mladost', mladost' vo
večnosti,*

*to je pravá mladost', mladost' bez
staroby.*

*Tú si treba žiadať, pre ňu slzy roniť,
ak treba aj smrťou telesnou si kúpiť.*

Tatiana kúpila drahé a za lacno,

za popol a vodu, to nebeské víno.
Za telo, čo starne - nesmrteľnú
mladosť
a skrze trochu slz - cherubínsku
radosť.
Zasnúbená Christom, nesmrteľným
Kráľom,
verne si zostala pri snúbencovi
svojom.
Moc čistého ducha zvládla
pokušenia
a hrdinsky zniesla strašné
umučenia.
Okolo nej počuť chod anjelov kroku,
jak zmraštené plátno zvrhla telo
dolu.
A už voľná dušou od tých zemských
už',
zdvihla sa na hody v Kráľovstve bez
slz.
.....

Preklad z "Ochridského Prológu" pre
12 (25.) január

Preklad: paveld

Ó, Bože môj, Bože....

Ó, Bože môj, Bože,
čo sa deje na svete,
niet pokoja na ňom.
Sme tak márniví,
útechu nemáme,
sme radi bohatstvom svojím.
Keď zvony zazvonia,
do chrámu nejdeme.
Znevážili sme slovo sväté.
Pokajajte sa, ľudia,
lebo nám ťažko bude,
keď nás Boh súdiť príde!
Keď na nebi zažiarí jasnejšie od
slnka,
Christos na tróne svätom
Matka Božia,
Prorok, predchodca a Boží apoštoli
s Ním.
A Spasiteľ povie,

všetci dobrí ľudia,
všetci verní,
prichod'te sem.
Pre vás v Božom raji šumia fontány
a voňajú prekrásne záhrady.
Ja strom života v raji posadil som
vám
a anjelský spev dal vám.
Len preto,
aby ste Boha celým srdcom ľúbili
ako vám prikázal, tak žili...
Otvorí dvere a Boží anjeli
všetkých spravodlivých do raja
zavedú
a hriešnici budú stáť a plakať,
všetci pred Bohom padnú.
Odpusť, my sme nevedeli...
Odpusť, nám nikto nepovedal...
Pán sa pozrie prísne
vraviac, už je neskoro.
Počuli ste,
volal som a čakal...

Pošle ich na muky do pekiel
plamenných,
och, koľko ich tam bude všetkých.
Pokajajte sa, ľudia, ťažko nám bude,
keď nás Boh súdiť príde!
V Pravde a v Pána Boha žime,
spásu pre všetkých ľudí vyprosujme.
Každý sviatok a každú nedeľu
do chrámu svätého poďme.
Daj, Bože, pokoru a súlad,
nech Boh nám na zem pošle.
Daj, Bože, nám vieru,
v trápení daj silu,
aby sme všetci k Tebe prišli.
Ó, Matka Božia, Kráľovná nebies,
pokry nás záštitou svojou.
Apoštolí Boží, Andrej Prvovoláný,
modli sa za kríž svoj svätý,
ktorý si nám postavil na Božiu slávu
na našej drahej zemi.
Modlite sa, svätí, všetci anjeli Boží,
aby nám dal Boh Kráľovstvo
nebeské.

*Modlite sa, ľudia,
lebo ťažko nám bude,
keď nás Boh súdiť príde!*

*Preklad ukrajinskej piesne,
autor neznámy*

OZNAM

PRAVOSLÁVNÁ CIRKEV OZNAMUJE VŠETKÝM, ŽE SVÄTÉ LITURGIE SA V BANSKEJ BYSTRICI A VO ZVOLENE KONAJÚ STRIEDAVO: JEDNU NEDEŤU V BANSKEJ BYSTRICI V NÁHRADNÝCH PRIESTOROCH V AGENTÚRE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA ULICI 9. MÁJA č. 74 (BÝVALÉ DETSKÉ JASLE) SO ZAČIATKOM O 9:30 HODINE. ĎALŠIU NEDEŤU VO ZVOLENE V KAPLNKE ZVOLENSKÉHO ZÁMKU O 10 HODINE. ĎALEJ VÁM OZNAMUJEME, ŽE SA VO VOJENSKEJ KAPLNKE VO ZVOLENE SLUŽIA SVIATOČNÉ VEČERNE, UTRENE A SVÄTÉ LITURGIE. PODROBNEJŠIE INFORMÁCIE DOSTANETE NA TELEFÓNOM ČÍSLE: 0903 170 583. TEŠÍME SA NA VAŠU ÚČASŤ. CHRISTOS MEDZI NAMI!

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16,
974 01 Banská Bystrica, e-mail: jankasom@szm.sk
www.pravoslavie.sk

